

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Klimaat en Groene Groei
Mevrouw drs. S.Th.M. Hermans
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 29 april 2025

betreft Vragen n.a.v. het Ontwerpbesluit houdende regels over energiemarkten en energiesystemen (Energiebesluit)

ons kenmerk 176650.01U

Geachte mevrouw Hermans,

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 5 maart 2025¹ over het ontwerpbesluit houdende regels over energiemarkten en energiesystemen (Energiebesluit). De leden van de fracties van de **BBB** en **GroenLinks-PvdA** hebben naar aanleiding hiervan gezamenlijk enkele vragen en opmerkingen. De leden van de fractie van de **SP** hebben de regering naar aanleiding van deze brief eveneens enkele vragen te stellen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA gezamenlijk

De leden van de fracties van de **BBB** en **GroenLinks-PvdA** zijn verheugd over de voortvarende aanpak van de regering bij de uitvoering van de Energiewet door middel van het voorliggende ontwerpbesluit. Deze leden bezien het besluit vooral vanuit het perspectief van de noodzakelijke vernieuwing die ook breed in de samenleving wordt gedragen: het versterken van de besparing, duurzame energieproductie en het terugdringen van de congestie door op zo laag mogelijk niveau vraag en aanbod op elkaar afstemmen alsmede door het zo veel mogelijk integreren van elektriciteit, warmte/koude en opslag. Dat is ook de centrale boodschap van de Europese aanpak zoals blijkt uit het op 9 september 2024 gepubliceerde rapport van Mario Draghi over de toekomst van het Europees concurrentievermogen (het Draghi-rapport)² en de EMD-verordening³, waar Nederland bij achterop lijkt te lopen. Het gaat om het onbelemmerde recht om hernieuwbare energie rechtstreeks onder in elkaars nabijheid gevestigde consumenten, burgers en bedrijven te delen mét vrije

¹ Kamerstukken I 2024-2025, 36 378, N.

² Het rapport kan hier geraadpleegd worden: [EU competitiveness: Looking ahead - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/competitiveness-2024-report_en).

³ Verordening 2024/1747 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van Verordening 2019/9426 (hierna: Acer-Verordening) en 2019/9437 (Elektriciteitsverordening) wat betreft het Verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie (hierna: EMD-Verordening).

datum 29 april 2025

ons kenmerk 176650.01U

blad 2

leveranciers keuze, eventueel ook zonder de noodzaak om energiegemeenschappen te creëren. Daarnaast wordt beoogd om eerlijke concurrentie mogelijk te maken, grote en kleine producenten/leveranciers eenvoudig toegang te verlenen en stroom te verhandelen buiten het bereik van elektriciteitsbeurzen; zelfs ook buiten het bereik van de gevestigde energieleveranciers. De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA wijzen in dit kader ook op het REPower EU-plan⁴, de Green Deal Industrial Plan⁵, de EMD-Richtlijn⁶ enzovoorts.

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA vragen de regering of het bovenstaande op basis van het voorliggende ontwerpbesluit realiseerbaar is en, zo nee, waarom niet en wanneer dan wel?

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA wijzen erop dat in de EMD-Richtlijn het delen van energie het recht is van de burger en dit geen dienst is van de (gevestigde) marktpartijen. Wetgeving waarin de rechten en plichten van de markt en de (semi-)overheid zijn gedefinieerd, moet transformeren naar een structuur waarin rechten en plichten van (semi-)overheid, markt én burgers zijn gedefinieerd (van 2 hoofdstukken naar 3 hoofdstukken). Rechten en plichten van burgers verschillen daarin van die van de markt. Daarmee wordt in de visie van genoemde leden ook veel duidelijker wanneer iemand als consument acteert, wanneer als burger (met eigen recht) dan wel als producent. De eerder genoemde leden vragen de regering of zij bereid is om toekomstige wetgeving volgens een “3 hoofdstukken” structuur in te richten.

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA wijzen erop dat niemand onderworpen mag worden aan onevenredige of discriminerende technische vereisten, administratieve voorschriften, procedures, tarieven en vergoedingen evenmin als aan nettatarieven die de kosten niet weerspiegelen.⁷ Nu duidelijk is geworden dat het toevoegen van nog meer zon en nog meer wind in de uren dat er al zoveel wind en zon wordt verhandeld in de elektriciteitsmarkten leidt tot lage/negatieve prijzen – althans op de spotmarkt – is het moment gekomen om op een andere wijze waarde te geven aan het direct benutten van duurzame energie. Het delen van energie moet leiden tot het geografisch en in de tijd dichterbij elkaar plaatsen van opwek en afname en moet leiden tot een kleinere netopgave. Ook het in de tijd verplaatsen van stroom is van steeds groter belang om aanbodpieken meer waarde te geven waar deze nu al tot steeds meer momenten met negatieve prijzen en afschakeling of export naar andere landen – met hoge netkosten voor Nederlandse burgers – leiden. Het delen van energie door energiehubbs, coöperaties, Verenigingen van Eigenaren (VVE's) en in vele andere vormen stelt huishoudens, burgers en bedrijven in staat om weer waarde te geven aan duurzame productie.

⁴ Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EU) 2021/241 as regards REPowerEU chapters in recovery and resilience plans and amending Regulation 2021/1060, 2021/2115, 2003/87/EC and Decision 2015/1814 | European Commission (europa.eu).

⁵ Europees voorstel COM(2023)62 ([E230008](#)).

⁶ Directive 2009/110/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on the taking up, pursuit and prudential supervision of the business of electronic money institutions amending Directives 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 2000/46/EC (Text with EEA relevance).

⁷ Zie hiervoor artikel 15-1 van de Richtlijn (EU) 2029/944 en artikel 21-1 juncto 2-a-i van de Richtlijn (EU) 2018/2001.

datum 29 april 2025

ons kenmerk 176650.01U

blad 3

Genoemde leden vragen de regering of zij de studie van Royal Haskoning DHV van 8 juli 2024 – uitgevoerd in opdracht van Topsector Energie en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) – onderschrijft waaruit volgt dat met 1.200 ‘hubs’ de congestie en CO₂-uitstoot fors kunnen worden verminderd.⁸ En onderschrijft de regering de oproep van het interdepartementale beleidsonderzoek (IBO) naar de bekostiging van de elektriciteitsinfrastructuur ‘Schakelen naar de toekomst’?⁹

Ook wijzen de leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA erop dat de Richtlijn 2023/2413 tot herziening van de Richtlijn hernieuwbare energie 2018/2001¹⁰ specifiek voor hernieuwbare energiegemeenschappen – en dus niet voor energiegemeenschappen in het algemeen – eist dat de lidstaten een “faciliterende omgeving” inrichten, waarbij heel concreet wordt aangegeven wat dat impliceert. Een voorbeeld hiervan is de toegang tot financiële middelen. Deze leden constateren dat het delen van energie in dit ontwerpbesluit op enkele plaatsten expliciet terugkomt, maar is het daarmee eenvoudig en toegankelijk (lage drempels voor actieve consumenten)? Is het mogelijk dat vooruitlopend op de implementatie van het EMD-pakket er breed geëxperimenteerd kan worden met het delen van energie met vrije leveranciers keuze? Deze leden verwijzen in dit kader bijvoorbeeld naar het project SchoonSchip¹¹, zoals door deze fracties genoemd bij de behandeling van de Energiewet.¹² En indien er geëxperimenteerd kan worden, onder welke condities en toezicht? En is de regering bereid hier actief op te monitoren en te leren van deze experimenten? Welke organisatie kan voorzien in de – ook in het Unierecht voorziene – ‘energy sharing organizer’ die zorgt voor vlekkeloze data-uitwisseling en kunnen ook netwerkbedrijven hiermee al experimenteren?

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA stellen dat het daarbij cruciaal is dat het in beginsel eigenlijk louter om administratieve processen gaat: de elektronen gaan precies hetzelfde als zonder stroomdelen, behoudens gedragsaanpassingen waarover deze leden later komen te spreken. Het risico voor leveranciers verandert volgens deze leden niet in het geval burgers energie delen, maar verschuift van de energiedeler – die nu met zekerheid niet meer aan zijn ‘oude leverancier’ teruglevert – naar de burger/bedrijf die de gedeelde energie ontvangt en die als het ware virtuele zonnepanelen bezit. Het delen van energie maakt zo in feite collectieve zelfconsumptie mogelijk, waardoor er ook veel minder sprake zal zijn van (virtuele) teruglevering en terugleverkosten via hogere netvlakken. Daarnaast creëert het delen van energie op systeemniveau geen extra onbalans, echter mogelijk wel in de portfolio van de individueel betrokken programmaverantwoordelijken. Als de netbeheerders de juiste meetdata aanleveren bij delers van energie dan kunnen leveranciers en hun programmaverantwoordelijken hier in hun voorspelling rekening mee houden, zodat ook voor hen geen extra onbalanskosten door het delen van energie ontstaan. De onbalans die dan resteert is ‘business as usual’ vallend onder het standaard ondernemersrisico. Nota bene, een klant kan ook een maand met vakantie zijn waardoor zijn verbruik afwijkt van zijn profiel of het weer kan afwijken van de weersverwachting.

⁸ Topsectorenenergie.nl, 8 juli 2024: [De Families van Energy Hubs in Nederland](#).

⁹ Kamerstukken I, 2024-2025, 29 023, AB.

¹⁰ Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad.

¹¹ Klimaatakkoord.nl, [Duurzaamste drijvende woonwijk wil een voorbeeld zijn](#).

¹² Handelingen I 2024-2025, nr. 10, item 5, p. 1.

datum 29 april 2025

ons kenmerk 176650.01U

blad 4

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA vragen de regering of zij bereid is om deze zienswijze in het voorliggende besluit te verwerken en naar komende wetgeving te vertalen. Genoemde leden wijzen erop dat om goed te kunnen sturen op de betaalbaarheid van energie voor burgers en consumenten, een eenduidig en juiste begrip van leveringskosten en balanceringskosten van belang is. Zijn naar het oordeel van de regering deze twee soorten leveringskosten en balanceringskosten eenduidig en niet overlappend gedefinieerd? Kan worden vastgelegd dat er geen kruissubsidiering plaatsvindt tussen de leverancierskosten en balanceringskosten en kan de regering daarbij aangeven op welke wijze de Autoriteit Consument & Markt (ACM) hier actief op toeziet, zodat geen oneerlijke concurrentie tussen het leveren en delen van energie zou kunnen ontstaan? Kan de ACM erop toe zien dat energiedelers niet met andere casu quo hogere tarieven worden geconfronteerd dan andere huishoudens?

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA signaleren samenvattend het volgende. Ten aanzien van de leveringskosten: alle kosten ten behoeve van de voorspelling, inkoop en profilering van energie voorafgaande aan de opening van de balanceringsmarkt ('gate closure'), dus interne kosten, en inkoopkosten op Forward markets, Day Ahead en Intraday markets. En ten aanzien van de balanceringskosten: alle kosten in de balanceringsmarkt (na 'gate closure'). De netbeheerders dienen daarbij transparant te zijn richting markt partijen hoe zij meetdata vertalen naar allocatie data op basis waarvan Tennet de settlement factuur (delta tov de ingediende nominatie) berekent. De genoemde leden vragen de regering of zij deze beschouwingen deelt.

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA memoreren dat gedragsveranderingen weldegelijk kunnen leiden tot een andere beweging van de elektronen en dat dit zelfs wenselijk is als dit leidt tot een betere geografische afstemming van vraag en aanbod alsmede van meer gelijktijdigheid. Tevens kunnen door prikkels in een nieuwe nettariestructuur – waarover thans ook wordt gediscussieerd naar aanleiding van de voornoemde IBO – bij het delen van energie de productie- en afnameprofielen weldegelijk veranderen en als dit binnen de lagere netvlakken gebeurt. Dat kan zelfs een belangrijke maatschappelijke reden zijn om het delen van energie te stimuleren; als elektriciteit lokaal wordt opgewekt, gelijktijdig lokaal wordt verbruikt en er lokaal afspraken worden gemaakt om pieken zoveel mogelijk af te vlakken, dan reduceert dat de enorme investeringsopgave in het hoogspanningsnet van Tennet. Deze leden verwijzen in dit kader naar het eerder genoemde zie IBO. Hierdoor blijven toekomstige kostenstijgingen nog enigszins beheersbaar en maakt het mogelijk ook de balanceringsopgave van Tennet op het landelijke netwerk beter beheersbaar. Tenslotte zijn de administratiekosten van groot belang, aldus genoemde leden. Is de regering bereid om vast te leggen dat de administratiekosten niet hoger dan een door de ACM vast te stellen plafondbedrag per kilowattuur (kWh) mogen zijn, bijvoorbeeld 1 cent per kWh, zodat niet – zoals in België – met grote vaste bedragen van 120 euro per jaar kan worden gewerkt, die prohibitief zijn voor energiedelen?

Voorts vragen de leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA op welke wijze het delen van energie (met vrije leveranciers keuze) vanaf 1 januari 2027, een acceptabel alternatief voor salderen kan worden, waarbij er een 'incentive' bij de burgers en bedrijven blijft om door te gaan met het investeren en gebruiken van hernieuwbare energie op een wijze die bijdraagt aan een betere betaalbaarheid van het toekomstige energiesysteem en lagere belasting van de hoogspannings "snellweg". Deze leden vragen de regering op welke wijze dit maatschappelijke voordeel bij de delers van

datum 29 april 2025

ons kenmerk 176650.01U

blad 5

energie terecht komt. Zij zijn het immers die hebben geïnvesteerd, casu quo het risico hebben genomen. Voorkomen moet worden dat dit voordeel bij andere deelnemers terecht komt die niet hebben geïnvesteerd. Genoemde leden vragen de regering of het niet logisch zou zijn om over de gedeelde stroom geen energiebelasting te heffen, omdat het immers gaat om het bevorderen van energiedelen en om duurzame energieproductie bij burgers te bevorderen, eventueel tot een maximum van bijvoorbeeld 1500 kWh). Kan een apart (verlaagd/ nul-)tarief in de energiebelasting worden ingevoerd voor het delen energie zoals dat in Oostenrijk het geval is. Dit ter ondersteuning en stimulering van gelijktijdigheid en nabijheid van de vraag naar en het aanbod van stroom.

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA constateren dat er veel onvrede bestaat over de transparantie. Deze ziet onder meer op de huidige onduidelijkheden over de tarieven; vast en variabel, de leverings- en terugleveringskosten, de -vergoeding enzovoort. De Energiewet en het voorliggende ontwerpbesluit voorzien in verbeteringen en bestaan er onder meer uit dat de ACM regels kan opleggen over uniformering en transparantie ten behoeve van de consument en vergelijkingsinstrumenten. Deze leden wijzen in dit kader op de ANWB die nog steeds tarieven onder het kopje "tegen inkoop prijs" presenteert, hetgeen misleidend is. Nota bene de Reclame Code Commissie greep hierop in, en niet de ACM, die er wel voor is gewaarschuwd.

Kan de regering deze leden aangeven waarom het toezicht hier niet snel en adequaat was? Kan de regering nogmaals uiteenzetten welke instrumenten de ACM kan inzetten om volledige transparantie van de integrale leveringstarieven af te dwingen? En waarom komen de tarieven van de netbeheerders vaak niet minstens een maand voordat ze geldig zijn, zodat ze parallel lopen met leveringstarieven waarvoor deze regel al geldt? Kan dit beter worden geregeld, zo vragen de leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA.

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA vragen de regering of de ACM modellen voor contracten aan het ontwikkelen is. En zo ja, kunnen de eerste ervaringen met de Kamer worden gedeeld? Kan dit niet eerder dan per 1 januari 2026 van kracht worden, bijvoorbeeld uiterlijk per 1 juli 2025? En kan voorkomen worden dat dit ongebruikte modellen van contracten zijn, die in de praktijk niet worden gebruikt? Het zijn immers vaak alleen modellen met hoge tarieven. Bedrijven blijken vaak net iets andere contracten aan te bieden met lagere tarieven, waardoor het overzicht voor consumenten zoek is. Kan ook de transparantie voor het delen van energie worden gegarandeerd, ook in het voorliggende ontwerpbesluit? Kan worden vastgelegd dat tarieven voor zowel de levering als afname uitsluitend per kWh gaan gelden, zonder vastrecht en bonussen, ter bevordering van de transparantie?

Deelt de regering de zienswijze van de leden van voornoemde fracties dat weliswaar het bepalen van de hoogte van de nettatarieven de exclusieve bevoegdheid is van de ACM – conform de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie over de onafhankelijkheid van een nationale regulerende instantie¹³ – maar dat het vaststellen van de tarief structuur – met bijvoorbeeld tarief-elementen zoals tijd, volume en locatie – die invulling geeft aan het gewenste beleid en/of wetgeving, weldegelijk tot de systeemverantwoordelijkheid van de regering behoort?

¹³ HvJ EU 2 september 2021, ECLI:EU:C:2021:662.

datum 29 april 2025

ons kenmerk 176650.01U

blad 6

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA merken op dat een vergelijkingsinstrument in het vervolg een certificaat dient te hebben van de ACM. Maar is het toegestaan als een dergelijk vergelijkingsinstrument een bepaalde leverancier niet wil opnemen op de vergelijkingswebsite omdat deze niet aan basiseisen voldoet? Zo wilde de website GasLicht.com, ruim voordat de ACM ingreep, de leverancier HEM niet opnemen. Deelt de regering de opvatting van de leden van deze fracties dat dit is toegestaan in het belang van consumentenbescherming?

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA memoreren dat volgens de EU-richtlijnen het delen van energie een recht is, waarbij actieve ondersteuning van (actieve) consumenten een duidelijke eis is, welke in het voorliggende ontwerpbesluit niet wordt ingevuld. Er is slechts één enkele verwijzing naar algemene subsidies. Is de regering bereid hier een meer actieve en expliciete rol en taakopdracht van de netwerkbedrijven voor te schrijven, ook als onderdeel van het door de Europese Unie vereiste faciliterend kader, hetgeen nu nog ontbreekt?

Het recht van burgers en bedrijven op het delen van energie is zelfs een recht waarop burgers en bedrijven een beroep kunnen doen bij de rechter in het geval decentrale overheden en/of de centrale overheid in gebreke blijft bij het implementeren van een relevante EU-richtlijn. Een test case is als burgers en bedrijven bezig zijn met het oprichten van een lokale energiegemeenschap en daarbij vragen om steun van hun gemeente, en zij deze niet krijgen – bijvoorbeeld als het gaat om toegang tot financiële middelen. Kunnen deze burgers en dan een beroep doen op de rechter? Want ook al deed of doet de regering niets; is een gemeente dan toch gebonden om uitvoering te geven aan de Richtlijn 2023/2413 tot herziening van de Richtlijn hernieuwbare energie 2018/2001?

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA merken op dat energiegemeenschappen vergunningsvrij zijn. Zij behoeven dus geen leveranciersvergunning aan te vragen, maar moeten overigens wel voldoen aan alle reguliere voorschriften van leveranciers. Is dit wel doenbaar voor de energiegemeenschappen; wel vergunningsvrij zijn maar toch aan dezelfde voorwaarden als leveranciers moeten voldoen, is een wassen neus. En vandaar die *'energy sharing organizer'* – de door de Europese Unie gehanteerde term. Hoe ziet de regering de *'energy sharing organizer'* rol: is dit een energiemarktrol, is dit een IT service provider rol, die iedere cloud service provider zou kunnen aanbieden of is dit een nieuwe aanvullende markt faciliterend dienst die ook de netbeheerders kunnen aanbieden? Van huis uit faciliteren de netbeheerders de markt en met energie gemeenschappen komt er nu een nieuwe actor in de markt bij. Het mogelijk maken van het delen van energie vraagt ook om aanvullende dienstverlening van de netbeheerders, aldus genoemde leden.

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA wijzen erop dat data uitwisseling cruciaal is en bij het delen van energie onafhankelijk moet zijn van de leverancier, die immers nog 'slechts' levert. Wanneer bijvoorbeeld de supermarkt, het kantoor om de hoek, of een buurtbatterij via een aggregator of anderszins stroom aanbiedt, zal die data-uitwisseling plaatsvinden tussen een partij (de *'Energy Sharing Organizer'* rol, volgens de Europese definitie) en burgers, de netbeheerders en overige partijen, bijvoorbeeld voor de afdracht van belastingen. In de praktijk zal dit ingevuld kunnen worden door een IT service provider of met nieuwe markt faciliterende diensten van de

datum 29 april 2025

ons kenmerk 176650.01U

blad 7

netbeheerders. verwijzen deze leden in dit kader naar de in de Kamer aangenomen Gewijzigde motie-Panman (BBB) c.s. over het vaststellen van de GUE als publieke instantie aangenomen.¹⁴ Hoe gaat een en ander door de netbeheerders worden gefaciliteerd en wel op een wijze die de Europese Unie voorstaat, te weten zo onafhankelijk als mogelijk van energie leveranciers? Wanneer gaan het samenwerkingsplatform van de netbeheerders Energie Data Services Nederland (EDSN), de onafhankelijke bemiddelaar voor uitwisseling van energiedata Marktfaciliteringsforum (MFF) en het overleg- en besluitvormingsplatform Beheerder Afsprakenstelsel B.V. (BAS) deze diensten verlenen? En ook; op welke wijze en wanneer gaan MFF en BAS de besluitvorming rondom de implementatie van energie delen als systeemp proces – zoals vastgelegd in de Energiewet – invullen?

Tevens vragen de leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA de regering welke voorstellen het ADE-programma bevat, dat in september 2024 binnen het ministerie van Klimaat en Groene Groei is opgestart, en wanneer die voorstellen worden gecommuniceerd. Een juiste digitaliseringsagenda is cruciaal en randvoorwaardelijk; niet alleen voor het delen van energie, maar ook voor het tegengaan van congestie (zie hiervoor ook het voornoemd IBO).

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA wijzen erop dat het op dit moment al mogelijk is dat afnemers een aansluiting met elkaar delen. Voor een gezamenlijke aansluiting is op dit moment een ondergrens van 100 kilovoltampère (KVA) vereist. Genoemde leden vragen de regering waarop deze grens is gebaseerd. En kan deze nog worden verlaagd om ook kleinere aansluitingen mogelijk te maken? Het is noodzakelijk om lokaliteit – of beter nabijheid – goed te definiëren. Een te ruime definitie of het niet opnemen van de randvoorwaarde van nabijheid überhaupt, zal leiden tot nog meer netcongestie. Een te strakke definitie, zal de potentie van het delen van energie in de kiem smoren. Om de netcongestie extra te bestrijden, is het nodig dat netbeheerders meewerken aan het formuleren van de juiste definitie. Het moet in ieder geval mogelijk worden om in woonwijken en op bedrijventerreinen energie uit te wisselen, waarbij het ook waardevol is om de potentie van het delen over wijken en bedrijventerreinen heen te beschouwen.

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA zien een spanningsveld tussen de algemene wens voor vaste tarieven bij eindgebruikers enerzijds en de realiteit van dynamische tarieven anderzijds. Vanuit een energiegemeenschap wil je meer vastigheid bieden doordat de kostprijs van duurzame energie stabiel is dan de markt, maar de realiteit is dat een dynamische prijs ook weer de prikkel geeft om gedrag aan te passen en te gebruiken als stroom beschikbaar is. Het bieden van een vaste prijs is in feite een verzekering die met termijndeals en risico-opslagen kan worden geboden, oftewel een hedging strategie. Genoemde leden wijzen naar artikel 18a van de EMD-Richtlijn waarin het volgende is bepaald:

“3. Member States shall endeavour to ensure the accessibility of hedging products for citizen energy communities and renewable energy communities and to put in place enabling conditions for that purpose.”¹⁵

¹⁴ Kamerstukken I 2024-2025, 36 378, M.

¹⁵ Directive (EU) 2024/1711 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 amending Directives (EU) 2018/2001 and (EU) 2019/944 as regards improving the Union's electricity market design.

datum 29 april 2025

ons kenmerk 176650.01U

blad 8

Wat gaat de regering doen om hedging strategieën beschikbaar te stellen voor energiegemeenschappen?

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA wijzen op de grote prijsverschillen bij laadpalen die wel tot enkele tientallen procenten kunnen oplopen. Deze leden vragen of de ACM hier toezicht op houdt. Kan de regering geen verklaring geven waarom stroom bij laadpalen minimaal 40 tot wel 90 cent per kWh kost en dit bij consumenten thuis tussen de 25 en 30 cent per kWh kost? Worden hier grote winsten gemaakt omdat er maar weinig leveranciers zijn, die ook de laadinfrastructuur bezitten en mensen vaak geen eigen laadpalen kunnen/mogen installeren? Deelt de regering de indruk van deze leden inhoudende dat dit een belemmering is voor het delen van energie met auto's – eventueel zelfs bi-directioneel – waar andere partijen ook toegang tot de laadpalen moeten kunnen aanbieden en dat ook in deze sector daarom een scheiding van infrastructuur en vrije toegang van de stroom over het net valt te overwegen?

Tijdens het plenaire debat in de Kamer over de Energiewet hebben de leden van de fractie van de BBB eerder aangegeven geen blanco cheque te willen afgeven ten aanzien van de open eindjes die op dat moment nog in het wetsvoorstel aanwezig waren.¹⁶ In dit kader wijzen de leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA ook op de tijdens dit debat gedane toezegging aan het lid Panman inhoudende dat de algemene maatregel van bestuur (AMvB) die onder de Energiewet hangt ook bij de Kamer zal worden voorgehangen.¹⁷ Hierop heeft de regering aangegeven dat de Energiewet pas in werking treedt als de AMvB – die al deze punten in de Energiewet dekt – en de ministeriële regelingen bekend zijn.¹⁸ Met de toevoeging dat de uitwerking van de AMvB en die ministeriële regelingen belangrijk zijn voor het daadwerkelijk kunnen uitvoeren van de wet.

De leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA verzoeken de regering om in detail een overzicht te geven van en op welke wijze, welke open einden in de Energiewet middels deze AMvB worden gedicht, zodat vastgesteld kan worden of aan bedoelde toezegging s voldaan.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de fractie van de **SP** vragen de regering of er – binnen de huidige Energiewet – een constructie mogelijk is om de opgewekte elektriciteit van leverancier A direct te leveren aan leverancier B en andersom, te weten de buurtstroom. Kan de regering aangeven welke mogelijkheden en regels deze wet biedt voor collectieve stroomopwekking, bijvoorbeeld in een buurt of wijk, met en zonder net aansluiting?

De leden van de fractie van de **SP** merken op dat de Energiewet consumenten de mogelijkheid biedt om hun energie onderling te delen. Is het juist dat het energieleveranciers voornemens zijn om consumenten extra kosten in rekening te brengen bij het delen van energie, waardoor dit voor consumenten ook geen perspectief biedt als alternatief voor de salderingsregeling? Graag ontvangen deze leden daarop een toelichting van de regering.

¹⁶ *Handelingen I 2024-2025*, nr. 10, item 5, p. 25.

¹⁷ Toezegging Voorhangprocedure AMvB Energiewet ([T03955](#)).

¹⁸ *Handelingen I 2024-2025*, nr. 10, item 5, p. 25.

datum 29 april 2025

ons kenmerk 176650.01U

blad 9

Voor energiegemeenschappen is het dubbel moeten betalen van de energiebelasting problematisch, zo merken de leden van de fractie van de SP op. Op welke wijze ondersteunt het beleid van de regering de energiegemeenschappen? Welke gevolgen heeft de ontwikkeling van het in toenemende mate gebruik van zelfvoorzienende systemen – dus zonder netaansluiting – op de kosten voor de overige (gas/stroom)netaansluitingen en op welke wijze wordt voorkomen dat deze kosten onevenredig hoog worden?

De leden van de fractie van de SP vragen de regering op welke wijze het voorliggende besluit voorziet in de compensatie van – de door het wegvallen van de salderingsregeling – ontstane verlenging van de terugverdientijd van zonnepanelen. Op welke wijze stimuleert het voorliggende besluit mensen om zonnepanelen te plaatsen? Kan de regering deze leden aangeven of met het afschaffen van de salderingsregeling in 2027 zoals beloofd ook de terugleveringsboete (terugleverkosten) wordt afgeschaft.

De leden van de fractie van de SP vragen de regering voorts welke gevolgen het voorliggende besluit heeft voor bedrijven met een groot aantal zonnepanelen op hun dak en welke stimulans er van deze wet uitgaat om bedrijfsdaken te voorzien van zonnepanelen.

De leden van de fractie van de SP vragen de regering welke controle er plaatsvindt rond de prijs van energie als het gaat om het verschil tussen de aankoopprijs van bedrijven en particulieren met zonnepanelen, de verkoopprijs op de energiemarkt in relatie tot de in rekening gebrachte kosten. Kan de regering uitleggen hoe transparant dit systeem van aankoop, verkoop en overige kosten met het voorliggende besluit voor de gebruiker gaat worden? Kan de regering tot slot aangeven op welke wijze deze wet voorkomt dat al te grote prijsverschillen ontstaan en welke rol heeft de overheid hierin?

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze bij voorkeur binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

S.M. Kluit

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei